

SÈRIE 2

L'examen consta de dues opcions diferenciades, cadascuna amb un text i cinc preguntes sobre el text. Les preguntes de cada opció tenen una estructura molt semblant, però hi ha, òbviament, multitud de maneres correctes de respondre-les. Les pautes que figuren a continuació pretenen unificar al màxim possible la correcció d'exàmens que es presten a solucions molt diferents. Res no pot substituir, però, l'exercici de sentit comú que requereix la decisió del corrector sobre si, i en quin grau, una resposta s'ajusta o no als principis generals que s'enuncien a continuació.

El paper de la precisió, la claredat i la correcció gramatical.

En una prova de filosofia, la precisió, la claredat i la correcció gramatical són òbviament fonamentals. Els correctors hauran d'evitar, però, fer-ne una avaluació autònoma: aquests trets no poden ser avaluats independentment del contingut. Si la resposta no s'adequa en absolut al que es demana, aleshores la claredat, la precisió i la correcció gramatical no hi afegeixen cap valor. Això no vol dir que no hagin d'afectar la qualificació. Respecte al grau de precisió: aquest és part intrínseca del contingut que es vol expressar. Respecte a la claredat i la correcció gramatical, el criteri que s'haurà d'utilitzar és que, en la mesura que siguin deficientes, afecten negativament el contingut que de fet s'expressa, i, per això mateix i en aquesta mesura, han d'afectar la qualificació.

Primera pregunta**Explicar breument el contingut del text** (2 punts).

L'objectiu de la pregunta és detectar el grau de comprensió del text. **La resposta no cal que demostri que l'alumne coneix els detalls de la filosofia de l'autor.** (Excepte si la manca d'aquest coneixement l'impedeix d'entendre el text). Les restriccions sobre espai (40-80 paraules) són només orientatives per determinar indirectament el tipus de resum que s'espera: ni un breu títol, ni una llarga paràfrasi. **Per tant, si el contingut del resum és equivalent al que es podria fer en 40-80 paraules, no ha de comptar contra l'alumne el fet que no respecti els límits.**

A continuació s'esmenten les idees principals que se suposen en una resposta correcta. Cal tenir en compte, però, que les formes en que s'enuncien i comparen en un petit resum poden ser molt diverses. El seu enunciat pot ser explícit o estar implícit en la redacció de l'alumne. I, per suposat, en cap sentit es pot esperar un desenvolupament detallat de cada idea. És important, però, que l'alumne no es limiti a enunciar idees sinó que mostri una mínima comprensió de l'estructura argumentativa del text.

Opció a) Per assolir la màxima puntuació, l'alumne haurà de connectar amb una mínima correcció les 3 idees següents:

- (i) - La distinció entre raó/enteniment i sentits/imaginació.
- (ii) - Les idees de Déu i l'ànima depenen de la raó.
- (iii) - Sense la raó/enteniment no ens podríem refiar dels sentits.

Opció b) Per assolir la màxima puntuació, l'alumne haurà de connectar amb una mínima correcció les 2 idees bàsiques següents:

- (i) - L'adquisició de la saviesa com un procés d'alliberació (des del món sensible al món de les idees).
- (ii) - El bé com a idea suprema: saviesa teòrica i saviesa pràctica.

Segona pregunta**Explicar el significat de termes o expressions.** (1 punt)

El que es demana no és donar definicions exactes o precises que hagin de ser vàlides per a qualsevol context d'ús de les expressions, ni tampoc que l'alumne utilitzi un vocabulari tècnic. És important, però, que el corrector tingui en compte que hi ha una diferència bàsica: en alguns casos (sèrie A), el significat en el text no s'allunya excessivament del significat ordinari. En altres (sèrie B), les expressions tenen un significat tècnic, que depèn dels compromisos filosòfics de Plató i se separa del significat ordinari. El que l'alumne utilitzi un llenguatge sense cap tecnicisme, si no té incorreccions, no

haurà de comptar en contra seva. Quan sigui possible, l'alumne té dret a inferir el significat només de la informació que li proporciona el text. En la mesura en què demostrï la comprensió pertinent, això no pot comptar en contra seva.

Tercera pregunta

Donar les raons de l'autor a favor d'una tesi: (3 punts)

L'enunciat demana referir-se al pensament de l'autor. En aquest respecte, s'haurà de tenir present que el que es demana no és una exposició general del seu pensament. Només es tindran en compte: les idees que siguin pertinents per a la afirmació que es vol explicar i les raons per les quals aquestes idees expliquen l'afirmació. Un bon examen serà aquell que trobi la justificació i el paper que l'afirmació particular juga en el conjunt del pensament del filòsof. Ara bé: de vegades una exposició general i correcta del seu pensament pot no respondre el que es demana, si no explica com el pensament general de l'autor justifica la tesi particular que és objecte de la pregunta.

Opció a) La màxima puntuació requeriria referir-se correctament a:

- L'escepticisme metòdic cartesià: els arguments de Descartes per a la sospita metòdica sobre els sentits.
- L'argument cartesià sobre les característiques de les idees de l'ànima i Déu. No es pot dubtar de l'existència de l'ànima i, des d'ella, es pot concloure l'existència de Déu.
- Les idees de Déu i l'ànima no provenen dels sentits, sinó de l'enteniment.
- Déu garanteix que, quan fem un ús raonable dels sentits, no podem estar enganyats.

Opció b) La màxima puntuació requeriria referir-se correctament a:

- Els graus de coneixement (experiència/raó)
- El grau de realitat (món sensible/idees)
- L'adquisició de coneixement (alliberament del món sensible)
- El bé com a forma suprema...

Quarta pregunta

Comparar o relacionar un concepte o idea del text amb un altre. (2 punts).

S'ha de tenir en compte:

a) La identificació adequada i precisa dels dos termes (dues concepcions d'un problema o dos conceptes diferents) de la comparació demanada.

b) El contrast pertinent dels dos termes de la comparació que es demana.

En qualsevol cas: **l'alumne és lliure de triar fer una caracterització de les dues concepcions o idees de manera prèvia i independentment a la comparació, o fer-ne la caracterització implícita en termes de les diferències mútues. També pot escollir fer una caracterització prèvia d'una de les dues concepcions –qualsevol d'elles- i descriure l'altra per contrast.** L'estratègia escollida no pot afectar l'avaluació. Per tant, l'enunciat exacte de la pregunta s'ha d'entendre que no posa restriccions a aquesta llibertat en la resposta.

Cinquena pregunta

Consideració raonada de l'estudiant a favor o en contra d'una tesi (2 punts).

S'haurà de valorar només:

(a) el grau de comprensió que es demostrï sobre la tesi a discutir i la coherència de les raons per les quals podria ser versemblant i

(b) la coherència i pertinència de les possibles raons que es puguin donar contra la tesi.

Si l'alumne decideix raonar a favor de la tesi, no cal que insisteixi explícitament en raons contràries: això implica que no es poden avaluar separatament els aspectes (a) i (b). Es pot donar la màxima qualificació, doncs, si una resposta defensa la tesi, tot mencionant coherentment raons que siguin pertinents. D'altra banda, l'acord del corrector amb la tesi defensada no pot tenir-se en compte, ni tampoc el fet que l'alumne ignori fets o arguments històricament importants.

SÈRIE 1

L'examen consta de dues opcions diferenciades, cadascuna amb un text i cinc preguntes sobre el text. Les preguntes de cada opció tenen una estructura molt semblant, però hi ha, òbviament, multitud de maneres correctes de respondre-les. Les pautes que figuren a continuació pretenen unificar al màxim possible la correcció d'exàmens que es presten a solucions molt diferents. Res no pot substituir, però, l'exercici de sentit comú que requereix la decisió del corrector sobre si, i en quin grau, una resposta s'ajusta o no als principis generals que s'enuncien a continuació.

El paper de la precisió, la claredat i la correcció gramatical.

En una prova de filosofia, la precisió, la claredat i la correcció gramatical són òbviament fonamentals. Els correctors hauran d'evitar, però, fer-ne una avaluació autònoma: aquests trets no poden ser avaluats independentment del contingut. Si la resposta no s'adequa en absolut al que es demana, aleshores la claredat, la precisió i la correcció gramatical no hi afegixen cap valor. Això no vol dir que no hagin d'afectar la qualificació. Respecte al grau de precisió: aquest és part intrínseca del contingut que es vol expressar. Respecte a la claredat i la correcció gramatical, el criteri que s'haurà d'utilitzar és que, en la mesura que siguin deficientes, afecten negativament el contingut que de fet s'expressa, i, per això mateix i en aquesta mesura, han d'afectar la qualificació.

Primera pregunta***Explicar breument el contingut del text*** (2 punts).

L'objectiu de la pregunta és detectar el grau de comprensió del text. **La resposta no cal que demostri que l'alumne coneix els detalls de la filosofia de l'autor.** (Excepte si la manca d'aquest coneixement li impedeix d'entendre el text). Les restriccions sobre espai (40-80 paraules) són només orientatives per determinar indirectament el tipus de resum que s'espera: ni un breu títol, ni una llarga paràfrasi. **Per tant, si el contingut del resum és equivalent al que es podria fer en 40-80 paraules, no ha de comptar contra l'alumne el fet que no respecti els límits.**

A continuació s'esmenten les idees principals que se suposen en una resposta correcta. Cal tenir en compte, però, que les formes en que s'enuncien i comparen en un petit resum poden ser molt diverses. El seu enunciat pot ser explícit o estar implícit en la redacció de l'alumne. I, per suposat, en cap sentit es pot esperar un desenvolupament detallat de cada idea. És important, però, que l'alumne no es limiti a enunciar idees sinó que mostri una mínima comprensió de l'estructura argumentativa del text.

Opció a) Per assolir la màxima puntuació, l'alumne haurà de connectar amb una mínima correcció les 2 idees bàsiques següents:

- (i) -La distinció entre raó i gust (apetit, inclinació...) en Hume
- (ii) -La raó té una funció secundària, instrumental, en l'explicació/producció de l'acció.

Opció b) Per assolir la màxima puntuació, l'alumne haurà de connectar amb una mínima correcció les 2 idees bàsiques següents:

- (i) -La distinció entre objectes sensibles i idees: la geometria tracta, en contra del que de vegades es diu, d'idees/essències.
- (ii) -La geometria ajuda l'ànima a elevar-se cap a les idees eternes.

Segona pregunta***Explicar el significat de termes o expressions.*** (1 punt)

El que es demana no és donar definicions exactes o precises que hagin de ser vàlides per a qualsevol context d'ús de les expressions, ni tampoc que l'alumne utilitzi un vocabulari tècnic. És important, però, que el corrector tingui en compte que, en les dues sèries, les expressions tenen un significat tècnic, que depèn dels compromisos filosòfics de l'autor i se separa del significat ordinari. El que l'alumne utilitzi un llenguatge sense cap tecnicisme, si no té incorreccions, no haurà de comptar en contra seva. Quan sigui possible, l'alumne té dret a inferir el significat només de la informació que li proporciona el text. En la mesura en què mostri la comprensió pertinent, això no pot comptar en contra seva.

Tercera pregunta

Donar les raons de l'autor a favor d'una tesi: (3 punts)

L'enunciat demana referir-se al pensament de l'autor. En aquest respecte, s'haurà de tenir present que el que es demana no és una exposició general del seu pensament. Només es tindran en compte: les idees que siguin pertinents per a la afirmació que es vol explicar i les raons per les quals aquestes idees expliquen l'afirmació. Un bon examen serà aquell que trobi la justificació i el paper que l'afirmació particular juga en el conjunt del pensament del filòsof. Ara bé: de vegades una exposició general i correcta del seu pensament pot no respondre el que es demana, si no explica com el pensament general de l'autor justifica la tesi particular que és objecte de la pregunta.

Opció a) La màxima puntuació requeriria referir-se correctament a:

- La idea humeana que la funció de la raó és descobrir veritats: en aquest sentit de "raó", el descobriment de veritats empíriques i relacions instrumentals és una de les funcions de la raó.
- La idea humeana que sense un desig (impuls, apetit) no hi ha acció: cap veritat del món ens mou si no tenim un desig.
- La idea humeana que, per tant, la raó no pot ser allò que ens mou.
- La idea humeana que la raó pot tenir només un caràcter instrumental, parasitari, en el raonament pràctic: descobreix els mitjans adequats per als objectius que estan determinats pels nostres impulsos.

Opció b) La màxima puntuació requeriria referir-se correctament a:

- La teoria platònica dels graus de coneixement i dels graus de l'ésser. Sentits i raó. Objectes materials i idees.
- Tipus de ciències preparatòries per assolir el coneixement.
- Caracterització del paper de la geometria: els seus objectes i les seves diferències amb l'experiència i amb les formes encara més altes de coneixement.

Quarta pregunta

Comparar o relacionar un concepte o idea del text amb un altre. (2 punts).

S'ha de tenir en compte:

- a) La identificació adequada i precisa dels dos termes (dues concepcions d'un problema o dos conceptes diferents) de la comparació demanada.
- b) El contrast pertinent dels dos termes de la comparació que es demana.

En qualsevol cas: **l'alumne és lliure de triar fer una caracterització de les dues concepcions o idees de manera prèvia i independentment a la comparació, o fer-ne la caracterització implícita en termes de les diferències mútues. També pot escollir fer una caracterització prèvia d'una de les dues concepcions –qualsevol d'elles- i descriure l'altra per contrast.** L'estratègia escollida no pot afectar l'avaluació. Per tant, l'enunciat exacte de la pregunta s'ha d'entendre que no posa restriccions a aquesta llibertat en la resposta.

Cinquena pregunta

Consideració raonada de l'estudiant a favor o en contra d'una tesi (2 punts).

S'haurà de valorar només:

- (a) el grau de comprensió que es demostrï sobre la tesi a discutir i la coherència de les raons per les quals podria ser versemblant i
- (b) la coherència i pertinència de les possibles raons que es puguin donar contra la tesi.

Si l'alumne decideix raonar a favor de la tesi, no cal que insisteixi explícitament en raons contràries: això implica que no es poden avaluar separatament els aspectes (a) i (b). Es pot donar la màxima qualificació, doncs, si una resposta defensa la tesi, tot mencionant coherentment raons que siguin pertinents. D'altra banda, l'acord del corrector amb la tesi defensada no pot tenir-se en compte, ni tampoc el fet que l'alumne ignori fets o arguments històricament importants.